

החוג חרט על דגלו, יחד עם אוניברסיטת חיפה, לקדם את הקיימות החברתית והסביבתית, בהתאם ליעדי האו"ם לפיתוח בר-קיימא (UN's Sustainable Development Goals)

מוח והתנהגות: תהליכים קוגניטיביים והשפעתם על התפקוד

מסלול מוסמך, מספר קורס: 320.4164

סמסטר ב', תשפ"ד 2024

מרצה: ד"ר נאור דמטר

e-mail: Ndemeter@univ.haifa.ac.il

משך הקורס: 2 שש"ס במהלך סמסטר ב'

מועד ומיקום: יום ד' בין השעות 14.15-15.45 חדר-X

מטרות הקורס:

להעמיק את הידע בתחום הקוגניטיבי - מטה קוגניטיבי; להכיר מודלים להתערבות עם אוכלוסיות שונות לאורך מעגל החיים המתמודדות עם מגבלות קוגניטיביות; להעמיק בהבנת הקשר בין תפקוד המוח לעיסוק האדם; להתנסות בנינוח תיאור מקרה.

חובות הסטודנט/ית וציון הקורס:

הצגת נושא ותיאור מקרה בכיתה ודיון אודותיו- 75%

הגשת תקציר- 10%

השתתפות פעילה בכיתה- 15%

מהלך הקורס:

תאריך	נושא ההרצאה	סטודנטיות
17.04.2024	חופשת פסח	
24.04.2024	חופשת פסח	
01.05.2024	מבוא לקוגניציה ומטה קוגניציה : Self-Awareness ,Executive Functions ואסטרטגיות	ד"ר נאור דמטר
08.05.2024	המשך מבוא	ד"ר נאור דמטר
15.05.2024	הצגות- זום	1. 2.
22.05.2024	הצגות סטודנטים- קמפוס	1. 2.
29.05.2024	הצגות- קמפוס	1.
05.06.2024	הצגות סטודנטים-קמפוס	1. 2.
12.06.2024	חופשת שבועות	
19.06.2024	אימון אסטרטגיות-זום	
26.06.2024	הצגות סטודנטים-זום	1. 2.
03.07.2024	הצגות סטודנטים- זום	1. 2.
10.07.204	הצגות סטודנטים- קמפוס	1. 2.
17.07.2024	הצגות סטודנטים וסיכום קורס-קמפוס	1. ד"ר נאור דמטר

*ייתכנו שינויים בלו"ז השיעורים. בנוסף, הלו"ז יקבע סופית בהתאם להצגות הסטודנטים

בקורס.

הנחיות להצגת הנושאים בכיתה:

מטרת ההצגה בכיתה היא הבאת נושא לדיון שהינו אספקט אחד של נושא הסמינר, וניתוח תיאורטי וקליני שלו.

- יש לבחור נושא להצגה בהתאם לדוגמאות המובאות בסילבוס ולתכני הקורס, ולאשרו עם המרצה.
- יש להציג את הגדרות הבסיס של ההצגה בתחילתה (למשל הגדרת EF, מודעות, אסטרטגיות, הגדרת האוכלוסייה בה מתמקדים- בקצרה ובאופן ממוקד). מומלץ להביא הגדרות שטרם נסקרו בקורס.
- יש להציג שלושה-ארבעה ממאמרים עדכניים (מחמש השנים האחרונות), באופן אינטגרטיבי עם רצף לוגי בין המאמרים. ההצגה צריכה לפתח את הידע העדכני בנושא הנבחר תוך התמקדות הן בהיבט התיאורטי והן בהיבט המחקרי של הנושא. *ההצגה הינה לבחירתכם בהתבסס על תחום המומחיות בעבודתכם.
- תוספת לבחירה- להציג בקצרה תיאור מקרה הקשור לנושא ההצגה, וכיצד התכנים שהוצגו באים לידי ביטוי בתיאור מקרה זה. *ניתן לשלב התנסות בכלי אבחון המתאים למקרה.
- להציג סיכום ושאלה לדיון לכיתה בהקשר לתכנים/תיאור המקרה.
- ההצגה תמשך כ-30-40 דקות ולאחריה ייערך דיון. (משך ההצגות עשוי להשתנות כתלות במספר הסטודנטים בקורס).

הכנת תקציר לכיתה (היקף התקציר כעמוד):

את התקציר יש להעלות למודל יום לאחר ההרצאה.

▶ שם הנושא והמציג/ה

▶ סיכום תכני ההצגה – כחצי עמוד

▶ שאלה לדיון

▶ ביבליוגרפיה (לפי ה – APA)

דוגמאות לנושאים להצגה בכיתה:

1. התייחסות ל – EF בספרות הריפוי בעיסוק

2. התייחסות ל-Awareness בספרות הריפוי בעיסוק

3. Awareness בשיקום קוגניטיבי

4. EF/Awareness +MCI

5. היבט התפתחותי – EF בילדות

6. EF בפסיכיאטריה

7. EF וליקויי למידה

8. EF ונזק באונות הקדמיות

9. EF בזקנה

10. כלי הערכה הבודקים EF

11. כלי הערכה הבודקים Awareness

12. EF בשיקום קוגניטיבי

13. EF והפרעות התנהגות

14. EF והפרעות התפתחותיות

15. קוגניציה והצרבלום

16. EF והפרעות פסיכיאטריות

17. אימון אסטרטגיות באוכלוסייה עם פגיעת ראש נרכשת

18. אסטרטגיות בהתערבות בילדים

מקורות ספרות

- Abreu, C. B., Seale, G., Scheibel, R. S., Huddleston, N., Zhang, L. and Ottenbacher, K. J. (2001). Levels of self-awareness after acute brain injury: How patients' and rehabilitation specialists' perceptions compare. *Archives of Physical and Medical Rehabilitation*, 82, 49-56.
- Anderson, V., Jacobs, R., & Anderson, P.J. (Eds.). (2008). *Executive Functions and the Frontal Lobes*. Taylor & Francis.
- Bjorklund, D. F. (2011). *Children's thinking: Developmental function and individual differences* (3rd ed). Wadsworth.
- Chavez Arana, C., van IJzendoorn, M. H., Serrano-Juarez, C. A., de Pauw, S. S., & Prinzie, P. (2023). Interventions to improve executive functions in children and adolescents with acquired brain injury: a systematic review and multilevel meta-analysis. *Child neuropsychology*, 1-24.
- Dawson, P., & Guare, R. (2010). *Executive skills in children and adolescents: A practical guide to assessment and intervention*. Guilford Press.
- Gillen G., & Burkhardt, A. (Eds.). (2004). *Stroke Rehabilitation: A Function-Based Approach* (2nd Ed.). Elsevier Science/Mosby.
- Goldstein, S., Naglieri, J. A., Princiotta, D., & Otero, T. M. (2014). Introduction: a history of executive functioning as a theoretical and clinical construct. In *Handbook of executive functioning* (pp. 3-12). Springer New York.

- Gomez, I. N. B., Palomo, S. A. M., Vicuña, A. M. U., Bustamante, J. A. D., Eborde, J. M. E., Regala, K. A., ... & Sanchez, A. L. G. (2021). Performance-Based Executive Function Instruments Used by Occupational Therapists for Children: A Systematic Review of Measurement Properties. *Occupational Therapy International, 2021*.
- Halligan, P. W. & Wade, D. T. (2006). *Effectiveness of Rehabilitation for Cognitive Deficits*. Oxford University.
- Josman, N., & Meyer, S. (2019). Conceptualisation and use of executive functions in paediatrics: a scoping review of occupational therapy literature. *Australian Occupational Therapy Journal, 66*(1), 77-90.
- Katz, N. (2005). Higher-level cognitive function: Awareness and executive functions enabling engagement in occupation. In N. Katz (Ed.) *Cognition and occupation across the life span* (2nd Ed, pp. 3-25). American Occupational Therapy.
- Katz, N. and Toglia, J.P. (Eds.). (2018). *Cognition, Occupation, and Participation across the Life Span Rehabilitation* (3rd edition). American Occupational Therapy.
- Lidz, C. and Elliot, J. G. (2000). *Dynamic Assessment: Prevailing models and applications*. Elsevier Science.
- Lidz, C. S., & Gindis, B. (2003). Dynamic assessment of the evolving cognitive functions in children. *Vygotsky's educational theory in cultural context, 99-116*.

- Morgan, J. E., & Ricker, J. H. (Eds.). (2016). *Textbook of clinical neuropsychology*. Psychology Press: Taylor & Francis.
- Rosser, R. (1994). *Cognitive Development: Psychological and Biological Perspectives*. Allyn & Bacon.
- Schacter, D. L., & Scarry, E. (2000). *Memory, Brain, and Belief*. Cambridge: Harvard University.
- Sohlberg, M. M. & Mateer, C. A. (2001). *Introduction to Cognitive Rehabilitation: Theory and Practice*. Guilford.
- Starza-Smith, A. (2018) Neuropsychological rehabilitation of childhood brain injury: a practical guide, *Neuropsychological Rehabilitation*, 28(6), 1052-1054, DOI: [10.1080/09602011.2016.1207354](https://doi.org/10.1080/09602011.2016.1207354)
- Toglia, J. & Kirk, U. (2000). Understanding awareness deficits following brain injury. *NeuroRehabilitation*, 15, 57-70.
- Toglia, J., & Foster, E.R. (2021). *The Multicontext Approach to Cognitive Rehabilitation*. Gatekeeper Press.
- Sohlberg, M. M., Hamilton, J., & Turkstra, L. S. (2023). *Transforming cognitive rehabilitation: effective instructional methods*. Guilford Publications.
- Unsworth, C. (1999). *Cognitive and Perceptual Dysfunction*. F. A. Davis Company.

- Ylvisaker, M., & DeBonis, D. (2000). Executive Function Impairment in Adolescence: TBI and ADHD . *Topic in Language Disorders*, 20(2), 29-57.
- Ylvisaker, M. (1998). *Traumatic Brain Injury Rehabilitation* (2nd Ed.). Butterworth-Heinemann.